

ISO'dan, üniversite ile sanayi işbirliği

İstanbul Sanayi Odası, eylül ayı toplantısını "Üretim Ekonomisi Yeniden Önem Kazanırken Üniversite-Sanayi İşbirliğine Yeni Bir Bakış" ana gündemi ile yaptı
Haberi 8. sayfada

ISO'dan, üniversite ile sanayi işbirliği

Istanbul Sanayi Odası, eylül ayı toplantısını "Üretim Ekonomisi Yeniden Önem Kazanırken Üniversite-Sanayi İşbirliğine Yeni Bir Bakış" ana gündemi ile yaptı

Şenol CIGERLİ - ISTANBUL

Toplantıya, Yüksek Öğretim Kurulu (YOK) Başkanı Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya konuk konuşmacı olarak katıldı. ISO Başkanı **Erdal Bahçivan**, dünyada ekonomik rekabetin giderek zorlaştığını, eğitim kalitesi düşük, bilgi birikimi ve Ar-Ge kapasitesi zayıf, inovasyon ve tasarım gücü yetersiz ülkeleri gelecekte çok daha zor günlerin beklediğine dikkat çekti. Bu yıl Ar-

sanayinin olduğu yeni bir ekonomik kalkınma modeline ihtiyaç duyuluyor. Bu modelin olmazsa olmazı; yüksek katma değerli, ileri teknolojiye dayalı, verimli, çevreye duyarlı, dışa bağımlılığı azaltan, güvenli ve sürdürülebilir bir üretim yapısı olmalıdır" dedi.

ABD'de 1950'de kurulan Ulusal Bilim Vakfı'nın dünyada üniversite-sanayi işbirliğini sağlayan ilk kurum olduğunu vurgula-

ISO'nun üniversite-sanayi işbirliği için yıllardır yürüttüğü çalışmalar sonucunda İstanbul, Boğaziçi, İstanbul Teknik, Yıldız Teknik ve Marmara üniversiteleri ile birlikte ilk önemli adımı yakında atacaklarını da değinen Bahçivan, sanayinin Ar-Ge proje ihtiyaçlarını üniversite ve Teknoloji Transfer Ofisleri'nin çözüm önerileri ile buluşturacak bir web sitesini hayata geçireceklerini sözlerine ekledi.

Dayatma yapılmamalı

ISO Meclisi'nin eylül ayı olağan toplantısına konuk olan Yüksek Öğretim Kurulu (YOK) Başkanı Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya, son 10 yılda yüksek öğrenim gören öğrenci sayısı artışında dünya 6'ncısı olduğumuzun bilgisini vererek, Nisan 2014 itibarıyla yüksek öğrenim gören öğrenci sayısının 5.5 milyon olduğunu ifade etti.

Türkiye'deki 184 üniversitenin 100'ünün son 10 yılda kurulduğunu belirten Çetinsaya, "Bu durum yüksek öğretimde önemli aşama kaydettiğimiz kanıtı. Üniversite- sanayi işbirliğini geliştirmek için TUBİTAK her yıl 10 üniversite seçerek onların teknoloji transfer ofislerini 1 milyon liralık destek veriyor. Yüksek öğretimle tanışanlar yüzde 70'lere çıktı ama bu bugün demografik yapıımız nedeniyle yeterli değil. Onümüzdeki 40 yıl boyunca gençlere kaliteli yüksek öğretim sunmamız lazım. Üniversitelerimizde kapasite artırmamız lazım. 2006 sonrası kurulan 50 devlet üniversitesini ve özel üniversitelerimizi iyi yapılandırmamız lazım. Daha önceki üniversitelerde kapasite artırımı olmaz. Onlarda araştırma kapasitesini artırmamız lazım" diye konuştu.

Üniversite- sanayi işbirliği konusunda her üniversiteye dayatma yapılmaması gerektiğini de vurgulayan Çetinsaya, şöyle devam etti: "Biz, bir üniversite 'Beni bırak ben çok yürüyeceğim' dediğinde, 'Yok sen sadece 3 km yürüyebilirsin' diyoruz. Yeni bir üniversite de 'Ben ancak 500 metre yürüyebilirim' derse ona da 'Yok sen de 3 km yürüyeceksin' diyoruz. Henüz olgunlaşmamış yeni kurulan üniversitelere bu sorumluluğu yüklemeliyiz."

Ge'ye ayrılan kaynağın ABD'de 465 milyar dolar, Çin'de 284 milyar dolar, Japonya'da 165 milyar dolar, Almanya'da 92 milyar dolar ve Güney Kore'de 63 milyar dolar olduğunu dile getiren Bahçivan, "Türkiye ise 11 milyar dolarlık Ar-Ge harcamasıyla küresel rekabete dahil oldu. Bu rakamların da gösterdiği gibi maaalesef bilime, araştırmaya ve geliştirmeye yeterli önemi vermiyoruz" dedi.

Sanayiye dayalı ekonomik kalkınma modeli gerekli

Küresel rekabet endeksi 2014-2015 değerlendirmesine göre Türkiye'nin rekabet gücü sıralamasında 144 ülke içinde 45'inci sırada yer aldığını vurgulayan Bahçivan, "Türkiye, bilim insanı ve mühendis erişilebilirliğinde 59., Bilimsel Araştırma Kurumları'nın kalitesi bakımından 64. ve de Ar-Ge alanında üniversite-sanayi işbirliği sıralamasında 61. sırada yer alıyor. Dolayısıyla günümüzün artan rekabet ortamında üretim ekonomisi yeniden önem kazanırken, küresel düzeyde rekabet gücünü artırmış bir Türkiye için, odağında

yan Bahçivan, bu alanda bazı ülkelerin aldığı sonuçlardan örnekler de verdi.

Üniversite ve sanayiye buluşturan web sitesi açılacak

Geçmişten bugüne üniversite-sanayi işbirliğine yatırım yapan ülkelerin bunun meyvesini topladığına dikkat çeken Bahçivan, şunları söyledi: "Geçen yıl en çok Ar-Ge yatırımı yapan ilk 100 firma arasında 37 ABD, 28 AB ve 22 Japon firması var. İlk 100 firmadan 25'inin 10 yılda yıllık karını iki katına çıkarması tesadüf değil. Türkiye'de de artık 'seçkin üniversiteler ligi' oluşturmalıyız. Bunu yapan ülkeler en gelişmiş üniversitelerini daha da ileri taşıyarak dünyada daha rekabetçi bir konuma ulaşıyor. Ayrıca dünyada araştırma ve eğitim üniversitelerinin de birbirinden ayrıldığına tanık oluyoruz. Inovasyon alanında üniversite-sanayi işbirliğini sağlayan Teknoloji Transfer Ofisleri'nin, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nin yanı sıra Organize Sanayi Bölgeleri'nde de daha aktif ve sanayiciyle daha yakın çalışmaları son derece faydalı olacak."

İSO Başkanı: Zor günler kapıda

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) Eylül ayı Meclis toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda konuşan **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, son günlerde hükümet yetkililerinin açıklamalarıyla da gündeme oturan sanayileşmenin önemine değindi. Son 30 yıllık küreselleşme sürecinde, sanayileşmiş Batılı ekonomilerin üretimlerini dünyanın başka bölgelerine kaydırıldığını ifade eden Bahçivan, "Maalesef ülkemiz de sanayileşmesini henüz tamamlamadan, bu rüzgara kendini kaptırarak sanayinin, ekonomi içindeki payının yıldan yıla azaldığı bir sürecin içine girdi" dedi.

2008 krizinden sonra finansın ekonomi üzerinde hâkimiyet kurduğu modelin yeryüzü ölçeğinde kırılmaya başladığını belirten Bahçivan, "Küresel ekonomik pastadan daha fazla pay almak her geçen gün zorlaşmaktadır. Eğitim kalitesi düşük, bilgi birikimi ve Ar-Ge kapasitesi zayıf, inovasyon ve tasarım gücü yetersiz ülkeleri çok daha zor günler bekliyor" şeklinde konuştu. 2014'te ülkelerin araştırma ve geliştirme için yaptıkları harcamalara işaret eden **İSO Başkanı**, şöyle devam etti: "Bir zamanlar Türkiye'yle benzer koşullarda bulunan Güney Kore Ar-Ge'ye 63 milyar dolar harcarken Türkiye ise 11 milyar dolarlık Ar-Ge harcamasıyla küresel rekabete dahil olmuştur."

Sıradışı sabır...

AYRINTI

Ferit B. Parlak
ferit.parlak@dunya.com

ABD Merkez Bankası üyelerinden Chicago FED Başkanı Charles Evans, ABD'deki ve dünyadaki ekonomik verileri ve beklentileri göz önünde bulundurarak, ABD FED üyelerinin parasal canlandırılmadan çıkış yolunda "sıra dışı sabır" göstermesi gerektiğini söylemiş.

★★★

Bizde de, ekonomik verileri ve beklentileri göz önünde bulundurduğumuzda sıradışı sabırla üzerine gitmemiz gereken konular var.

Örneğin, 'tasarruf'...

★★★

"Harcamalarından kalanı tasarruf etme, tasarruflarından kalanı harca." diye bir tavsiyesi vardı, şimdi adını hatırlayamadığım, nam salmış bir yatırım gurusunun...

Halkın genelinin bu tavsiyeye yanıtını duyar gibiyim:

"Harcamaya paramız yok ki, tasarrufa olsun!"

★★★

Tasarruf için öncelikle, kolaylıktan / laf edebiyatından uzaklaşın ve en azından "Harcamam için gereken para için hangi işte, ne kadar emek harcamam gerekiyor?" gibi sorulara cevap veremeyen bir nesle sahip olmamız gerekiyor.

Bunun için herkese görev düştüyor...

Anneye, babaya, çocuğa, işçiye, işverene, belediyeye, devlete...

★★★

Kolay /maliyetsiz/ bedelsiz sandığımız (uzun dönemde daha maliyetli olduğunu öğrendiğimiz) alışkanlık yapan yanlışlarımızdan kurtulmak o kadar da zor olmamalı...

Tam da burada o "sıradışı sabır" devreye girmeli...

★★★

Öyle ya! 30 yıldır, işçi, "İş bulamıyorum", işveren, "İşçi bulamıyorum", hükümet, "İstihdam yaratacak yatırım bulamıyorum" diye her gün, her saat tekrar yapacak!

Sonra neden 'tasarruf' sıkıntısı çekiyoruz diye ağlanacak!

★★★

İNTEs'in gerçekleştirdiği geleneksel toplantıların sonuncusunun konluğu Çalışma Bakanı Faruk Çelik'ti...

Çelik, kendisi de dahil herkesi eleştirdi...

"Kazaların devam ettiği ülke, kalkınmış olamaz. Çalışanlarının iş ve sosyal güvenliği yoksa, nasıl bir kalkınmışlıktır o?" dedi.

Sonra işverene döndü, "İşçileri taşıyan asansöre 50 liralık switch takmıyorsan bu işi hiç yapma. Sonra iş de bulamazsın işçi de." dedi.

Sonra sendikalara döndü, "Ücret sendikacılığını bırakın, eğitimle ilgilenin" dedi.

Sonra belediyelere, odalara döndü, "Kazalar oluyor, işyerlerini denetlemesi gereken belediyeler, odalar nerede?"

★★★

Devletin de, vatandaşın da tasarrufunu artıracak binlerce adım var...

Öncelikle eleştirilere neden olan yanlışlarımızı düzeltmemiz gerekiyor...

Sonra, sadece ve sadece günlük gazetelerin sayfalarını süslemeye yarayan fikirleri, uygulamaya koymamız gerekiyor.

Örneğin sadece dün yapılan önerilere bakarsak:

İNTEs Başkanı Celal Koloğlu önerdi...

"Vergi rekortmenlerini kamuoyuna duyurduğumuz gibi, en çok sigorta primi ödeyen şirketlerimizi de kamuoyuna duyurmalıyız. Bu hem daha iyi için teşvik edici, hem de daha kötü için caydırıcı olur."

Diğer öneri İSO Başkanı Erdal Bahçivan'dan...

"Dünyada araştırma ve eğitim üniversitelerinin birbirinden ayrıldığına tanık oluyoruz. Bunu yapan ülkeler daha rekabetçi oluyor. Biz de üniversitemizi ayırıp teknoloji geliştirmeye, verimliliğe odaklı seçkin üniversiteler ligi kurmalıyız."

Bir diğer öneri ASO Başkanı Nurettin Özdebir'den...

"İmalat sanayinde boşa kürek çekmeye başladık. Bu durumdan kurtulmak için yüksek katma değerli ürünlere yönelmek bunun için de eğitim sistemimizi özellikle mesleki eğitimi yeniden yapılandırmamız gerekiyor."

★★★

Temelde 'çalışmamak', 'verimsiz çalışmak' gibi bir sorunumuz var.

Bu önerilerin hayata geçirilmesi, çalışma kültürünü geliştirip, teşvik edeceği gibi, yüksek tasarruf oranının, dolayısıyla büyüme ve kalkınmanın da kapısını açacaktır.

CEBİMİZDEKİ EL

Esfender Korkmaz

Üniversite sanayi iş birliği kağıt üstünde kaldı

Türkiye son kırk yıldır, üniversite- sanayi iş birliğini konuşuyor. Bu konu Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer almıştır.

Söz gelimi, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-77) döneminde, teknoloji politikaları açısından üniversite-sanayi ilişkileri ile ilgili olarak "Üniversitelerde yaratılan bilimsel ve teknolojik bilgiyi sanayiye aktarmayı sağlayacak ve teknoloji transferi faaliyetlerini yürütecek kurumsal yapının olmaması ve ülkede üretim (süreç) teknolojileri geliştirecek alt yapının yetersiz olması" vurgulanmıştır. Daha sonraki beş yıllık planlarda da bu hususun önemine değinilmiştir. Ne var ki Ar-Ge konusunda bugün bile Türkiye Avrupa en son sırada yer almaktadır.

Istanbul Sanayi Odası Başkanı **Erdal Bahçivan** da önceki gün üniversite-sanayi iş birliğinin önemini ve dünyadaki örneklerini vurgulayan bir açıklama yaptı. Birçok üniversite de "üniversite-sanayi işbirliği" istiyor. Ancak hepsi havada kalıyor. Uygulamada yalnızca TOPRAS, Arçelik gibi sınırlı bazı sanayi kuruluşları "Üniversite-Sanayi iş birliği" anlaşması yapmıştır.

Temel sorun olarak, üniversite sanayi iş birliğinin açık bir kanunu yoktur. Bugüne kadar çıkarılan kanunlarda siyasi iktidarlar tarafından söz konusu işbirliği adeta kısıklanmıştır.

Yüksek Öğretim Kanunu 37. maddesi "Üniversitelerin uygulama alanına yardım" başlığını taşıyor. Ve "Yüksek öğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversite içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetler... Üniversite yönetim kurulumca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabilir. Bu hususta alacak ücretler ilgili yüksek öğretim kurumunun veya buna bağlı birimin döner sermayesine gelir kaydedilir" diyor.

Devlet üniversitelerinde üniversite yönetim kurulu, rektör, dekanlar ve seçilmiş birkaç profesörden oluşuyor. Çoğu üniversitede üniversite yönetim kurulları bu izni vermiyor. İdeolojik anlayış ve farklı farklı yorumlar işin içine giriyor. Verse de araştırma yapacak, Ar-Ge'de çalışacak öğretim üyesinin eline çok az para geçiyor. Elde edilen gelir döner sermayede kalıyor.

Üniversitelerin araştırma merkezleri var. Ne yazık ki bunlar da kağıt üstünde kalıyor. Gerçekte ise üniversite araştırma merkezleri, üniversite ve sanayi arasında birçok alanda köprü vazifesi görebilirler.

Birkaç vakıf üniversitesi dışında vakıf üniversitelerinin esasen böyle bir misyonları yoktur. Onların hedefi daha çok öğrenci alarak, geliri artırmak ve buna karşılık maliyetleri düşürmektir. Bunun içindir ki asistan alımları sınırlıdır. Daha çok ders başı para vererek eğitim yapmayı seçmektedirler.

Tek çözüm, Ar-Ge ve inovasyon hizmetlerinin kamusal bir hizmet olarak düşünülmesi ve bu alanda çalışacak öğretim üyelerinin, üniversitede çalışıyor gibi kabul edilmesidir. Üniversite-sanayi iş birliği anlayışının temeli bu anlayışa göre atılmalıdır.

Üniversite öğretim üyelerinin özel sektörde yaptıkları araştırmalar ve yayınları da, ABD'de olduğu gibi Türkiye'de de, üniversitede yapılmış gibi kariyerleri için bir referans olmalıdır.

Üniversite sanayi iş birliğinin, otomatik olarak üç ayağı olmalıdır;

Devlet, üniversite ve sanayi sektörü. TÜBİTAK'ın "Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı" (ÜSAMP) modeli de, Türkiye'nin değişik köşelerinde kurulacak merkezler aracılığıyla ülke sanayisini küresel anlamda rekabetçi kılacak hususların hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Maalesef bu projede kağıt üstünde kalıyor.